

Rapport av kommunutvecklarna i Hedemora 2022

Ungdomars trygghet

Flera i gruppen känner sig otrygga på stan i Hedemora, speciellt kvällstid. Nästan alla butiker stänger tidigt och det blir oftast en del stök på stan. Det är oftast fulla människor, män som är obehagliga och skapar otrygghet. Men även ungdomsgäng (unga vuxna) i grupp som drar runt skapar otrygghet. Det finns alkoholister och narkomaner som är obehagliga. Även dem som troligtvis säljer droger är obehagliga och kan vara hotfulla. Att sätta upp fler kameror tror ungdomarna skulle öka tryggheten, men viktigast är att fler nyktra vuxna finns på stan.

Transport kvällstid för ungdomar skulle behöva lösas för att det kan vara obehagligt att gå hem själv på kvällen eller att ta den stora bussen hem. På den stora bussen kan man tex hamna med berusade män och vara ensam tjej vilket inte känns tryggt. Tryggheten att åka buss kvällstid är mycket låg och resor undviks av ungdomar om det går.

För att lösa problemet med tryggare skjuts så skulle en samåkningstjänst kunna startas där motorburna ungdomar kan erbjuda skjuts till de som behöver. För att vara med i samåkningstjänsten ska personen som kör granskas i förväg så fordonet är lagligt. Ett system där man lätt kan komma i kontakt med dem som är i "tjänst" under kvällen. De som erbjuder skjuts skulle kunna få en ersättning för drivmedlet förslagsvis ifrån kommunen så tjänsten är gratis för ungdomar som vill nyttja den.

Vi tror även på ett samarbete med Hedemora bevakning, där A-traktorer åker runt rapporterar in om de ser något olämpligt. De skulle få ersättning för drivmedel.

Kommunutvecklarna tycker att det bör finnas fler vuxna nyktra på stan kvällstid. Föräldrar måste engagera sig mer och finnas där ungdomar finns. Önskemål om att föräldrar startar upp en nattvandningsgrupp, eller ansluter sig till den som finns. Viktigt att de har kläder/reflexväst på sig så man kan se att de jobbar och kan vända sig till dem om man har problem. Det är jättebra att nattvandrarerna är ute ibland och rör sig på kvällstid, men de går ofta i en stor klunga och bör sprida ut sig mer.

Vi tycker att det är bra med fältassistenter och de behöver finnas ute oftare på stan och där ungdomar vistas. Det skulle vara bra med ett telefonnummer att ringa på kvällen om man känner sig otrygg eller vill ge tips.

Ungdomsinflytande i politiken

Som vi uppfattar det så är arbetet med ungdomsinflytande inte så bra i Hedemora kommun och det finns flera punkter att förbättra. Vi önskar att det införs en checklista i de politiska protokollen med frågor om besluten rör barn och ungdomar och om de involverats på något vis.

- Rör detta beslut barn och unga?
- Om det rör barn och unga, har de blivit tillfrågade om ärendet?
- Om de inte tillfrågats, vad är orsaken?

Vi önskar att alla avdelningar i kommunen arbetar fram en plan hur de ska arbeta med ungdomsinflytande som säkerställer att ungdomarna tillfrågas tidigt i ärendet och har chans att påverka. Det behövs en bättre kommunikation mellan elevråd och politiken och aktuella ärenden i politiken ska vara en stående punkt i elevrådets protokoll. En ansvarig för varje nämnd skickar ut ärenden/remiss till elevråden som rör barn och unga. Ungdomskonsulenterna kan vara ansvariga för att frågor tas upp.

Om något viktigt lyfts i elevrådets protokoll bör det lyftas upp som en punkt. Som det ser ut idag ligger elevrådsprotokollen som en rapport och diskuteras väldigt sällan och viktiga saker kan missas. Utse gärna en person i varje nämnd som ansvarar för att läsa igenom elevrådsprotokollen ordentligt och se till att viktiga saker som står lyfts.

Vi önskar en anslagstavla och förslagslåda i skolan med aktuella frågor i politiken. Tex ritning över badhuset mm. Sen kan synpunkter tas upp på klassråd och elevråd och föras vidare till politiken.

Fritid

Det visar sig i Lupp-resultatet att kollektivtrafikens tider oftast inte passar för ungdomar och främst när det gäller fritiden. Flera ungdomar som bor utanför centrum kan inte delta i fritidsaktiviteter då bussar inte går. Det bör vara mer ungdomsinflytande när planeringen av kollektivtrafiken görs och bussarna bör gå tätare på eftermiddagarna för att kunna delta i någon fritidsaktivitet. Detta togs upp på träffen med regionen och vi såg att kollektivtrafikens tider är ett stort problem för många ungdomar även i andra kommuner.

Hedemora kommun har ett ganska stort utbud av aktiviteter och föreningar, men många ungdomar slutar med sport när de kommer upp i högstadiet och gymnasiet. Vi har haft besök av Leader Nedre Dalälven och fått information om hur man själv som ungdom kan göra aktiviteter för andra ungdomar och få ekonomiskt stöd för det. Då det direkt dök upp flera idéer vad som skulle kunna göras redan i sommar valde vi att skicka in två ansökningar. Detta för att veta hur en ansökan går till och kunna hjälpa vänner och sprida informationen för att fler ska skapa aktiviteter. Dock tyckte vi att ansökan var ganska krånglig och konstigt att den är i två olika steg med nästan snarlik information. Några av oss höll på att ge upp när det kom till budgetdelen och den var tvungen att vara väldigt specificerad. Det kan vara svårt att ta fram exakta uppgifter i förväg. Speciellt när det gäller inköp av fika och man inte vet hur många personer som kommer besöka ett planerat café.

Ansökan är inskickad för att göra en utomhusbio i Sveaparken 8 augusti. Och sen driva ett sommarcafé med gratis fika två dagar i veckan under sommaren i samarbete med Röda korset.

Det fanns även idéer om att göra en fotbollsturnering och en E-sportturnering men det får vi kika på till hösten då det krävs mer planering.

Något som vi tror skulle uppskattas är ett garage för ungdomar där de kan umgås och meka med deras egna bilar. Det är många ungdomar som behöver reparera saker på sina bilar och ett garage hade varit en bra träffpunkt både för dem med och utan bilar med motorintresse.

Ungdomens hus – om ungdomarna får önska

Vi fick i uppgift att fritt drömma om hur ett ungdomens hus skulle kunna se ut.

Öppettider: Torsdag – lördag 18.00 till 22.00. Ålder: högstadiet och gymnasiet
Måndag till onsdag för mellanstadiet 18.00-20.00

Många av de äldre tycker inte att det är roligt att hänga med dem som går i sjuan, men hur man kan locka alla till ett ställe har vi ingen riktig lösning på. Vi tycker att temakvällar är bra och gärna med mat ibland. Sushi, bakning, spelkväll, turneringar. Lokal med stort kök så det är möjligt att göra egen sushi och baka till exempel. Vi tycker inte att för unga personer ska vara ledare men inte för gamla personer heller utan lite mitt emellan. Minst 20 år och minst 2 ledare. Viktigt att man kan känna sig trygg. Att ungdomarna får vara med och inreda så det blir en inbjudande miljö där ungdomar vill vistas. Bra att kunna variera aktiviteter med några fysiska aktiviteter som tex basket, fotboll, pingis. Gärna samarbete med gym Actic som säkert skulle dra många deltagare.

3 pingisbord, 3 biljardbord, cykelparkering med tak. Parkering för A-traktorer. Stora fönster för ljusinsläpp. Fotbollsplan i anslutning till ungdomens hus. En multisportarena på övre plan på ungdomens hus. Möjlighet till fotboll, innebandy, basket, förråd med utrustning.

Källarplan: Mörkt färgtema med mysig belysning. Filmhörna och TV-spel med soffa, matta och bord. Loungegrupp med TV med gardiner och kuddar, soffa mm. Stort skåp med sällskapsspel. En hörna med bord och soffor med avskild vägg för sällskapsspel.

Hälsa

Högstadikillar kan ha svårt att vara ärliga när det gäller Lupp-undersökningen tror vi och därför ge lite missvisande resultat.

Vi tycker det är viktigt att försöka få fler att äta lunch, om en i kompisgänget inte vill äta så följer flera efter. Dåligt rykte om maten fast den många gånger kan vara bra. Viktigt att ha kostråd i skolan/på elevråd och få mycket återkoppling om förbättringar elever har haft förslag om. Om eleverna blir tagna på allvar med deras synpunkter och ser att förbättringar sker så kommer troligen ryktet bli bättre och fler äter.

Vi ser att många tjejer på gymnasiet slutar motionera regelbundet, i mycket högre grad än vad killarna gör. Fler aktiviteter där man tränar på lägre nivå lite mer på skoj bör erbjudas. Bra med Skol-IF som startats upp och där aktiviteter kan erbjudas i större omfattning.

Kroppshetsen är så hög och Luppundersökningen visar att steroider används, inte hög procent men förebyggande arbete för att förhindra att fler använder bör göras. Viktigt att prata om det redan i början av högstadiet. Det har gjorts i Vasaskolan på NO-lektionerna under ett år vilket har varit väldigt bra och borde göras varje år. Föreslagna lärare att hålla i informationen är lärarna Peter Westlund och Per Jönsegård.

Många tjejer som röker redan på högstadiet, tjejerna börjar tidigare. Killarna är det mer vanligt att de börjar på gymnasiet. Bra att titta på undersökningen för att se när kampanjer behöver sättas in för att få fler att inte börja. Man behöver bli äcklad och rädd för att inte börja.

Alkoholkonsumtionen är högre på högstadiet än gymnasiet bland tjejer. Resultatet är vi lite förvånade om och funderar vad det beror på.

Skola

Nolltolerans mot trakasserier och fula ord. Lärare bör ta det mer på allvar och det ska ge mer konsekvenser än idag om man inte sköter sig. Det är viktigt att skolan orkar hålla i och inte låta saker passera och till slut bli en tyst acceptans kring fula ord och trakasserier.

Möjlighet att rapportera in kränkningar och trakasserier anonymt på kommunens hemsida tex som sker i skolan. Det är viktigt att om man inför detta system så måste det tas upp ofta att det finns möjligt att rapportera in och är anonymt så inte eleverna glömmar bort systemet. Rektorn ska vara kopplad till systemet så hon får notiser direkt om något allvarligt sker.

Klassråd och elevråd måste tas på större allvar i skolan och mentorerna måste ta större ansvar. Vi föreslår att på varje klasstid ska det även vara ett klassråd, som sen ska kopplas till elevrådet.

Börja arbeta i tidig ålder, redan på förskolan med värdegrund i större omfattning än idag. Arbeta för att machokulturen ska minska.

Näringsliv

Se över om fler utbildningar på gymnasiet kan få möjlighet att driva UF-företag, idag har till exempel inte naturvetenskapliga linjen möjlighet att driva UF.

Önskemål om att näringslivet startar upp nätverksträffar i skolan med deltagare ifrån årskurs 9 och gymnasiet för tjejer. Till träffarna ska kvinnliga ledare bjudas in för att inspirera och uppmuntra eleverna till företagande. För att få fler drivande kvinnliga ledare måste man börja i tidig ålder med att peppa tjejerna. Vi önskar både stora träffar i aulan och workshops i mindre grupper. Gärna göra det möjligt att gå på dessa träffar på skoltid/luncher eller raster så det blir lättare för alla att delta.

Flera elever flyttar efter högstadiet då deras upplevelse under skoltiden i Hedemora inte har varit bra och de vill i väg till något nytt. Om vi satsar på en bra miljö i skolan där man känner sig trygg och är nöjd så är chansen större att man stannar kvar i kommunen och väljer gymnasiet i Hedemora.

Det hade varit bra om samarbetet med näringslivet är bättre med skolan då det av många ungdomar har dålig koll på det.

Fler ungdomar önskar sommarjobb och det skulle vara bra med ett bättre samarbete så ungdomarna vet vilka sommarjobb som finns och vilka företag som erbjuder det.

Ny simhall

Omklädningsrum som skapar trygghet med duschbås är det absolut viktigaste. Ett rum för tjejer, ett för killar och ett gemensamt som är öppet för alla. Dit kan en hel familj gå eller personer som varken identifierar sig som kille eller tjej.

Ingen i gruppen tycker att ett hopptorn är ett måste i nya simhallen, då varken dem eller deras vänner varit intresserade av det. Det är bättre att lägga pengar på omklädningsrum och trygghet i hallen. Barnen ska sättas i största fokus så att skaderisker är minimal. Många ungdomar tycker om att gå på gym, men utbudet idag är inte så bra i Vasahallen och det skulle behöva fräschas upp. Görs detta kommer troligtvis besökarna öka, då priserna i Vasahallen är betydligt bättre än andra gym i

stan. Glasrutor som man kan se ut genom men inte in är bra då det skulle göra att badet känns lite mer privat.

Sammanfattning

Det viktigaste för att vårt arbete under dessa veckor ska kännas betydelsefullt är att vi får återkoppling på de saker vi framfört. Framst gällande förbättringar inom skolan som vi ser akuta att åtgärda. Vi upplever att vi fått lyfta viktiga frågor och blivit tagna på allvar. Vi har lärt oss mycket om hur en kommun fungerar och hur man kan få mer inflytande. Arbetet som kommunutvecklare har skapat större intresse för politik och att vara med och påverka. Det har varit roligt att träffa nya människor då vi inte kände varandra ifrån början i gruppen.

För att göra arbetet som kommunutvecklare bättre till nästa år tror vi att det skulle vara bra att ge ännu fler ungdomar chansen att jobba med det här för att ge ännu fler idéer och tankar kring olika ämnen. I år var det ganska fritt och vi tittade på flera ämnen och områden, men att fördjupa sig i ett eller några få områden skulle kanske ge ännu bättre resultat. Förslagsvis skulle man kunna arbeta djupare inom något ämne i två olika grupper. Gärna under en längre period än två veckor för att hinna med mer. Vi ser gärna att man även bjuder in fler chefer, polisen, säkerhetschefen, någon politiker som arbetar i riksdagen och socialtjänsten till nästa år.

Kommunutvecklarna i Hedemora kommun 2022

Filippa Wahlert

Harlee Faleij

Karolena Soliman

Linus Gävert

Adam Abdi

HEDEMORA
KOMMUN